

Övervakningskommittén
för landsbygdsprogrammet

2008-05-29

ÖK-sekretariatet

Protokoll nr 1/2008 från möte med övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

Tid: Den 5 maj 2008
Plats: Halltorps Gästgiveri, Öland
Dagordning: Se bilaga 1
Deltagare: Se bilaga 2

1 Mötets öppnande

Ordförande Rolf Eriksson, förklarar mötet öppnat och hälsar alla välkomna till mötet med övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet.

Samtliga deltagare presenterar sig.

2 Godkännande av dagordning

Ordföranden lämnar ordet fritt för synpunkter på förslaget till dagordning. Övervakningskommittén godkänner dagordningen.

3 Presentation av nya ledamöter

Beslut har fattats om två nya ordinare ledamöter: Gun-Marie Pettersson, Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Lotta Hedström, Jordbruksverket. Beslut om tre nya ersättare har också fattats: Niclas Purfürst, Jordbruksverket, Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen och Björn Lothigius, Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet.

4 Val av två justeringsmän

Två justeringsmän ska justera protokollet jämte ordföranden innan det översänds till övervakningskommittén.

Övervakningskommittén beslutar att utse Birger Svanström och Ann-Kristin Ekman till justeringsmän.

5 Beslut om ändringar i arbetsordningen för övervakningskommittén

Thérèse Ljungquist, ÖK-sekretariatet, presenterar ändring till arbetsordning. En ändring har gjorts i 7 § förordning (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder, vilket aktualiserar en ändring i arbetsordningen. Ändringen innebär att ledamöter utses av regeringskansliet istället för av regeringen.

Övervakningskommittén beslutar att ändra arbetsordningen i enlighet med ändringsförslaget, se bilaga 3.

6 Godkännande av årsrapport för 2007

a) Genomförande, resultat och indikatorer samt förslag till årsrapport för 2007

Roland Sten, ÖK-sekretariatet, håller en *övergripande information* om innehållet i årsrapporten för 2007, se bilaga 4 a. Vissa sifferuppgifter (indikatorer) saknas ännu eller är felaktiga i rapporten. Avsikten är att kompletteringar och rättningar ska göras inför det slutliga överlämnandet av rapporten till kommissionen den 30 juni. Generellt gäller att axlarna 1, 3 och 4 har en låg nivå på beslut och åtaganden år 2007 jämfört med de målsatta genomsnitten för programperioden. Detta beror bl.a. på sena beslut om regelverket samt försenade IT-system.

Thérèse Ljungquist, ÖK-sekretariatet, informerar om måluppfyllelse för *axel 1:s omfattningsindikatorer*, se bilaga 4 b.

Christine Bergh, ÖK-sekretariatet, informerar om måluppfyllelse för *axel 2:s omfattningsindikatorer*, se bilaga 4 c.

Diskussion:

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Varför saknas måluppfyllelse för två indikatorer?

ÖK-sekretariatet: När det gäller indikatorn "andelen av betesmarker och slåtterängar, utpekade som Natura 2000-områden, som får ersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar" så kan denna siffra inte tas fram från systemet utan en särskild (enkät) undersökning måste göras och det har inte gjorts för 2007. När det gäller "totala volymen investeringar" inom regionalt prioriterade ersättningar (utvald miljö) så kommer den uppgiften att kompletteras i årsrapporten.

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Önskar mer statistik på insatserna inom utvald miljö och svar på frågan om varför efterfrågan är låg.

ÖK-sekretariatet: Ska ta fram och skicka ut efterfrågad statistik.

Roland Sten, ÖK-sekretariatet, informerar om måluppfyllelse för *axel 3:s omfattningsindikatorer och resultatindikatorer*, se bilaga 4 d.

Carl-Gustaf Lundgren, Sametinget, informerar om *Sametingets arbete* med programmet:

Förutsättningarna för att bereda ärenden, i synnerhet för ersättningen för natur- och kulturmiljöer, har fördröjts av orsaker som Sametinget inte har kunnat påverka, exempelvis har ärendehanteringsstödet inte varit fullt utbyggt. En summering hittills är att Sametinget har saknat fullständiga förutsättningar att överta genomförandeansvaret för landsbygdsprogrammet för att kunna handlägga och besluta om stöden enligt tidsplaneringen.

Programmet i sig och organisationen runt programmet känns fortfarande mycket komplext. Landsbygdsprogrammet samt de förordningar, föreskrifter och handläggarstöd som ska iakttas är svåra att följa och tyda. Det har tagit mycket tid att sätta sig in i de olika åtgärdernas förutsättningar och regelverk. Sametinget upplever det dessutom som mycket svårt att hitta rätt i landsbygdsprogrammets organisation samt att i godtagbar tid få hjälp med olika frågeställningar och problem som uppstår.

Hittills har endast fyra ärenden beslutats inom axel 1 och 3. Ansökningarna om stöd är fler och större än beräknat och hårda prioriteringar måste därför göras mellan ansökningarna, vilket är tidskrävande. Man räknar med att 2007 års ärenden ska vara hanterade senast den sista juli 2008.

Jan Linder, Skogsstyrelsen, informerar om *Skogsstyrelsens arbete* med programmet:

Skogsstyrelsen har haft en del igångsättningsproblem. Man var mitt inne i en omorganisation när man skulle starta upp införandet av aktuella delar av landsbygdsprogrammet. Någon förstudie gjordes inte, varför man inte hade förstått hur komplex verksamheten var med regelverk och annat. En omstart blev därför nödvändig och därför var det inte möjligt att fatta några beslut under 2007. Beslut om stöd för extern kompetensutveckling fattades i mars 2008. Skogsstyrelsen arbetar nu i nära samarbete med Jordbruksverket för att hamna rätt. Beskrivning om hur man ska vara organiserade har tagits fram och nyckelpersoner har tillsatts. Revidering av föreskrifter ska göras nu för att sedan i slutet av året kunna fatta beslut inom axel 1. Man förbereder sig också för att kunna vara med bättre i arbetet med att uppdatera de regionala genomförandestrategierna.

Diskussion:

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Portalparagrafen om hållbar utveckling och att detta ska finnas med inom alla axlar och inte bara inom axel 2 verkar glömmas bort.

ÖK-sekretariatet: Vi tar med oss denna kritik. Det är första gången vi tar fram en årsrapport inom programmet, så till nästa år får vi titta på förbättringsförslag.

Göran Blom, Naturvårdsverket: Övergripande bilder och sammanställningar skulle underlätta läsningen. Vad menas med att de administrativa medlen är otillräckliga, statistiken visar ju att de inte ens har använts ännu?

ÖK-sekretariatet: Syftar på Sametinget och Skogsstyrelsen.

Lotta Hedström, Jordbruksverket: Omvärldsanalysen är ganska tunn. Uppmanar alla ledamöter att komma in med synpunkter rörande omvärldsanalysen till sekretariatet, så att den kan förbättras.

Lars Wikström, Nutek: Det är oerhört viktigt att vi kan följa upp indikatorerna. Vad gör vi åt detta? Påverkar detta utvärderingsplanen?

Helene Holstein, Jordbruksdepartementet: Detta första år är lite specifikt och inte som kommande år. Det är naturligtvis riktigt att det är viktigt att vi kan ta fram rätt siffror. Utvärderingsplanen påverkas sannolikt inte. Regeringen ska tillsätta en oberoende utvärderare för programmet som ska analysera uppgifter som tas fram av förvaltningsmyndigheten. För detta krävs ett bra underlag.

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Man håller just nu på med utvärdering av det gamla landsbygdsutvecklingsprogrammet. Erfarenheter/problem som kommer fram från den utvärderingen bör fångas upp och överföras till nuvarande program.

Helene Holstein, Jordbruksdepartementet: Utvärderingen av det gamla programmet (ex post utvärderingen) pågår till slutet av november. I uppdraget ingår det även att lämna framåtsyftande förslag samt att utvärderarna ska peka på förbättringar rörande indikatorerna. Det är också på gång att Jordbruksverket och Skogsstyrelsen ska få ett uppdrag att ta fram fler nationella (programspecifika) indikatorer utöver de av kommissionen föreskrivna.

Christina Nordin, Jordbruksdepartementet: Man kan konstatera att det är sämre målpuppfyllelse för de nya åtgärderna. För att få igång åtgärderna krävs informationsinsatser.

b) Beslut om godkännande av årsrapport

Ordföranden föreslår att årsrapporten ska godkännas och att förvaltningsmyndigheten gör de kompletteringar som behövs. Övervakningskommittén godkänner enhälligt årsrapporten för 2007.

7 Aktuella frågor i genomförandet

a) Krav på extern offentlig medfinansiering i axel 3

Thérèse Ljungquist, ÖK-sekretariatet, beskriver hur kravet på annan offentlig medfinansiering i axel 3 ser ut och vilka problem och lösningar som diskuterats i samband med detta, se bilaga 5.

Diskussion:

Flera ledamöter intygar att detta kan vara ett problem. Man menar att programmet är underfinansierat. Allt för mycket kraft går åt för att finna externa offentliga medfinansierare, vilket leder till att många projekt inom axel 3 aldrig blir av. Från LRF:s sida vill man även veta om detta påverkat fördelningen mellan privat drivna projekt och offentliga dito. Statistik från förvaltningsmyndigheten visar dock att det beloppsmässiga förhållandet mellan dessa typer är ganska lika. Ordföranden framhåller att vi är i ett tidigt skede av programmet och att vi får följa utvecklingen. Att slopa den externa medfinansieringen och höja EU:s andel av finansieringen och samtidigt minska programmets omfattning, skulle medföra en stor programändring, som måste godkännas både av övervakningskommittén och av kommissionen, en utdragen process. Programmet måste marknadsföras bättre hos övriga offentliga aktörer. Halvtidsutvärderingen kommer att se över frågan. Lars Wikström, NUTEK, anser att näringsdepartementet och jordbruksdepartementet tillsammans bör analysera problemet. Det är nu många program/fonder som "slåss" om offentliga medel. Lotta Hedström, Jordbruksverket, menade att problemet borde kunna tacklas i länsstyrelsernas RUP-arbete.

b) Ersättningsnivåer för miljöersättningar

Roland Sten, ÖK-sekretariatet, redogör för sambandet mellan nivån för miljöersättningarna och spannmålspriserna. De höjda spannmålspriserna har påverkat kostnaderna för jordbrukarna och intresset att odla spannmål är nu högt, vilket kan påverka anslutningen till vissa miljöersättningar.

Diskussion:

Göran Blom, Naturvårdsverket: Känner en viss oro för detta. Många miljöersättningar påverkas. Problemet kan även kopplas till minskande djurantal. Anser att nya scenarioräkningar bör göras, både uppåt och neråt. Även regionalt nedbrutna beräkningar bör göras. Det kan bli svårt att upprätthålla hävden av betesmarkerna. Vissa delar av landet riskerar att tömmas och hur blir det med miljöersättning för ekologisk produktion i slättbygder?

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Håller med föregående talare och vill uppmärksamma på att om anslutningen till miljöersättningarna sjunker, kan detta göra att vi inte når miljömålen.

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Skyddszonerna är akut hotade. När anses det nya prisläget vara bestående? Svaret är att det sannolikt inte kommer att vara några stabila spannmålspriser framöver.

Mikael Lehorst, Riksantikvarieämbetet: Instämmer med tidigare synpunkter.

Rolf Eriksson, ordförande: Erinrar om att problemet tidigare var låga spannmålspriser. Nu ligger priserna på en relativt hög nivå som sannolikt kommer att bestå. Den gemensamma jordbrukspolitikens pelare I har inrättats med anledning av låga priser. Om samma tankesätt får råda trots ändrade förutsättningar blir det mycket dyrt. Detta kan lösas med överföringar av medel mellan pelarna, s.k. modulering. Den politiska majoriteten vill ha kvar den gamla modellen. Prioriteringar får göras i olika anslag, nu närmast i t.ex. miljömåls- och havsmiljöpropositionerna.

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Några medlemsstater (NL, FR och FI) har försökt hitta nya lösningar. Ett grundläggande problem är att man inte kan ändra pågående femårsåtaganden hur som helst. Man måste hitta lösningar som är acceptabla för motparten, t.ex. avtal som revideras efter två år. Man kommer in på frågeställningen om ersättningarna alltid ska justeras, både upp och ner, om prisrelationerna ändras. En annan sak som man också måste ha med i beräkningen är att även insatsvarorna blir dyrare, men detta syns kanske först om något år.

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Skyddszonerna omfattar 7 000 hektar, om man höjer ersättningen från 1 000 till 3 000 kronor per hektar så ökar kostnaden med 14 miljoner kr i en budget på fem miljarder kr. Det är inte så mycket sett ur ett helhetsperspektiv.

Rolf Eriksson, ordförande: Man måste beakta att det råder generellt höga priser på både jord- och skogssidan.

c) Information om biogasutredningen

Roland Sten, ÖK-sekretariatet, redogör för den biogasutredning som Jordbruksverket har uppdragits att göra, se bilaga 6.

d) Ny definition av betesmarker

Niclas Purfürst, Förvaltningsmyndigheten, informerar om den nya definitionen av vad som är godkänt som stödberättigande betesmark. Kommissionen anser att viss mark som har klassats som betesmark i Sverige inte är stödberättigande eftersom andelen skog är för hög. Den nya definitionen innebär i korthet att betesmarken får innehålla högst 50 träd per hektar för att klassas som betesmark. Detta har medfört en del diskussioner.

Diskussion:

Göran Blom, Naturvårdsverket: Det har varit ett möte om detta hos kommissionen. Från Sverige deltog Jordbruksverket och Naturvårdsverket samt Jordbruksdepartementet och Miljödepartementet. Det var framför allt två frågor som Sverige framförde: Dels att en stor del av den svenska naturen inte ser ut som övriga Europa, dels att det finns undantag till regeln om högst 50 träd per hektar. Jordbruksverket informerar om 50-trädsregeln på sin webbplats. En konsekvens av den nya definitionen är att markägare av rädsla för att bryta mot regeln går ut och röjer trots att man kanske inte hade behövt göra det. Rätt väg borde vara att först ta reda på vad som sägs i länsstrategin.

Rolf Eriksson, ordförande: Missförstånd råder. Allas hjälp behövs för att räta ut frågorna.

Birger Svanström, Sveriges Hembygdsförbund: Anser att detta är en kulturfråga. Mångfald kräver betande djur. Detta ändrar naturens utseende.

Ingegerd Petersson, Hela Sverige ska leva: Håller med föregående talare.

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Håller med föregående talare. Enskilda medlemmar i SNF vittnar om detta. Vad görs för att följa upp vilka värden som förloras?

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Diskussionen har varit positiv för förståelsen för våra betesmarker. Hur går man vidare? En gemensam svensk lösning är önskvärd med ytterligare definitioner anpassade till den svenska verkligheten. Om man tar fram siffror på hur mycket betesmarker som har tagits bort 2008 blir det ett kvitto.

Sofia Björnsson, Jordbruksdepartementet: Var med på mötet i Bryssel. Delegationen lade fram ett förslag till kommissionen om att ändra regeln om 50 träd i arbetsdokumentet. Man fick inte gehör för detta. Motiveringen var att 50 träd är ett riktvärde och att möjlighet till undantag finns.

Rolf Eriksson, ordförande: Frågan har varit uppe på flera nivåer med kommissionen. Där är man väl medveten om problemet.

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Kommissionen är väl medveten om de negativa skrivelser som förekommit i svensk media. En av orsakerna till problemen i Sverige är att man här har valt att samordna miljöersättningarna med direktstöden. 50 träd är ett riktvärde. Öppning för undantag finns, t.ex. definitionen av skog i landsbygdsförordningen, vilket påpekades redan 2004.

Peter Einarsson, Ekologiska lantbrukarna: Deltog vid ett stormigt möte om denna fråga i Stockholm. Varför envisas inte Sverige och tar frågan till EU-domstolen? Ett internt arbetsdokument har ingen större juridisk giltighet.

Rolf Eriksson, ordförande: Viktiga principfrågor hamnar i domstolen. Sverige anser inte att frågan har den höga politiska nivån. Dessutom har kommissionen signalerat flexibilitet. Bedömningen är att frågan inte behöver överlämnas till domstolen.

Lotta Hedström, Jordbruksverket: Ett urval ur bildmaterialet från kontrollerna visar att det rör sig om skräpmarker som är ointressanta att bevara. Det är inte fråga om anpassad växtlighet. I de här fallen är det en korrekt bedömning, det är inte bra betesmarker. Det är viktigt att bevaka målet ”biologisk mångfald”.

Rolf Eriksson, ordförande: Om problemen kvarstår så kommer den politiska ledningen att stå på sig. Man ska fundera på återrapportering. Frågan ska inte släppas vind för våg.

e) Skillnad i genomförandetakt för olika län och myndigheter

Christine Bergh, ÖK-sekretariatet, informerar om genomförandetakten, se bilaga 7. Genomförandetakten varierar generellt sett, både mellan olika myndigheter men även mellan olika åtgärder inom samma myndighet.

Diskussion:

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Vad beror variationerna på?

ÖK-sekretariatet: Varje länsstyrelse har sina prioriteringar både när det gäller programmet i stort och ifråga om åtgärder. Detta får bilden av genomförandet att se splittrad ut.

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Hur ser fördelningen ut mellan egen anordnad och upphandlad kompetensutveckling?

ÖK-sekretariatet: Återkommer med information.

Rolf Eriksson, ordförande: En avstämning av läget kommer att göras vid nästa möte. Jordbruksverket bör medverka till att alla länsstyrelser kommer igång med åtgärderna.

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: För utvald miljö har man fått in väldigt få ansökningar. Vad gör man åt det?

ÖK-sekretariatet: Känner inte till detta. Tar med frågan tillbaka för uppföljning.

Håkan Eriksson, Länsstyrelsen i Västmanlands län: Man kommer inom kort att besluta om ett stort våtmarksprojekt. Det är ett viktigt projekt som kommer att förändra statistiken.

Torben Ericson, Länsstyrelsen i Värmlands län: Känner inte igen den bilden utan uppfattar att länet har många projekt inom utvald miljö.

8 Ändringar i landsbygdsprogrammet 2007-2013

a) Allmän information

Andreas Mattisson, Jordbruksdepartementet, beskriver hur hanteringen av programändringar går till, se bilaga 8.

b) Information om förslag till programändring för överlämnande till kommissionen

Sofia Björnsson, Jordbruksdepartementet, redogör för de programändringar som ska överlämnas till kommissionen, se bilaga 9. Ändringarna är av den karaktären att det inte krävs ett beslut av övervakningskommittén för att de ska kunna genomföras. Det är fyra ändringar som är aktuella: 1) arbetsmiljö förs in som ett prioriterat område inom axel 1 kompetensutveckling, 2) möjlighet att ge investeringsstöd för begagnad utrustning införs, 3) information om den miljömässiga bedömningen av programmet läggs till samt 4) tidpunkten för rekvisitionshanteringen inom Leader 2000-2006 förlängs.

Diskussion:

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Vissa ändringar kan påverka prioriteringarna i åtgärderna. Prioriteringarna i genomförandestrategierna ses över just nu. Hur följer man upp att det verkligen prioriterats på det sätt man nu föreslår? Vilka uppföljningsverktyg finns?

ÖK-sekretariatet: Det finns ett särskilt IT-system där varje läns prioriteringar i kronor per åtgärd registreras. Avvikelser från gjorda prioriteringar, annat än mycket begränsade, kan inte göras om inte Jordbruksverket

godkänner detta. Principen är att summan av prioriterade belopp per åtgärd över alla län ska motsvara programmets prioriteringar. Vi kommer att se över mekanismen för detta inför 2009.

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Även biogas ska prioriteras. Läger man till olika prioriteringar i moderniseringsåtgärden blir det en effekt i andra ändan.

Filis Sigala, Landsorganisationen: Var går gränsen mellan arbetsmiljö och olycksfall? Åtgärderna får inte krocka med arbetsmiljölagen.

Sofia Björnsson, Jordbruksdepartementet: Ändringen innebär att arbetsmiljöfrågor blir ett prioriterat område inom åtgärden för kompetensutveckling inom axel 1 med syfte att minska olycksfallsrisken. Det handlar inte om att införa en ny åtgärd eller delåtgärd.

Peter Einarsson, Ekologiska lantbrukarna: Ändringen som innebär att begagnad utrustning blir stödberättigande; Var inte bakgrunden ett förbud mot begagnad utrustning?

Sofia Björnsson, Jordbruksdepartementet: Nej, kontrollsvårigheter gjorde att begagnad utrustning inte var stödberättigande. Bedömningen är nu att nyttan överstiger svårigheterna.

Filis Sigala, Landsorganisationen: Finns det någon koppling mellan begagnade maskiner och arbetsmiljöskyddet?

Sofia Björnsson, Jordbruksdepartementet: Det är samma krav i fråga om arbetsmiljöskydd för begagnade maskiner som för nya.

När det gäller rekvisitionshantering för Leader + (gamla perioden) är det önskvärt att ansvarig myndighet (Jordbruksverket) får godkänna rekvisitioner även efter den 30 juni 2008. Detta är dock inget som detta ÖK måste godkänna. Halvårsskiftet är ett för snävt datum och svårt att hinna med.

c) Information om förslag till programändringar som kommit in till förvaltningsmyndigheten

Thérèse Ljungquist, ÖK-sekretariatet, informerade om inkomna förslag, se bilaga 10. Förslagen är ännu inte färdigberedda hos förvaltningsmyndigheten.

Diskussion:

Ledamöterna kommenterar förslagen och några anser att de bör utredas vidare. Ordföranden menar att en redovisning av förvaltningsmyndighetens slutsatser ska göras vid nästa ÖK.

9 Särskilda frågor som ledamöter önskar ta upp

a) Förslag att infrastruktur- och samarbetsåtgärderna hanteras på nationell nivå

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund informerar om förslaget. En lösning på problemet med den låga anslutningen till åtgärderna för infrastruktur och samarbete inom axel 1 skulle kunna vara att hantera åtgärderna nationellt (dvs. av Jordbruksverket som central myndighet) de närmast två-tre åren tills man har kommit igång. Efter det kan hanteringen av åtgärderna läggas ut regionalt igen.

Diskussion:

Rolf Eriksson, ordförande: Det är fortfarande tidigt i programperioden och därför svårt att säga vad den låga anslutningen beror på. Vill avvakta tills programmet har kommit igång lite bättre. Samarbetsåtgärden skulle kunna lyftas till nationell nivå.

Håkan Eriksson, Länsstyrelsen i Västmanlands län: Anser att man bör avvakta.

Lotta Hedström, Jordbruksverket: Hur är proceduren i ett sådant här fall?

Peter Einarsson, Ekologiska lantbrukarna: Det är svårt att ta ställning till denna fråga så här på sittande möte. Vi borde få ett skriftligt utskick om frågor som tas upp på detta sätt. Ytterligare en formsak är att det är viktigt att sekretariatet skickar ut uppdaterade dokument innan mötet, t.ex. om programändringar och årsrapporten.

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: Primärt är det frågan om samarbetsåtgärden som bör lyftas. Det är en liten åtgärd på varje länsstyrelse och det skulle bli mer effektivt att hantera den på nationell nivå.

Christina Nordin, Jordbruksdepartementet: Det är ju meningen att vi ska följa indikatorerna för åtgärderna för att se hur de utvecklas, men det är kanske lite för tidigt eftersom vi har haft igångsättningsproblem och en sen start. Annars ska indikatorerna fungera som ett signalsystem.

Peter Einarsson, Ekologiska lantbrukarna: Ett mellanalternativ vore att förvaltningsmyndigheten tillsätter en coach som tar tag i dessa två åtgärder och som kan fungera som ett stöd till länen.

Maria Gustafsson, Landsbygdsnätverket: Nätverket kan vara en möjlighet här, då man kan jobba med erfarenhetsutbyte.

Rolf Eriksson, ordförande: Man får titta vidare på förslaget om programändring och att tillsätta en coach. Förvaltningsmyndigheten återkommer till frågan vid nästa ÖK.

b) Förslag till ersättning för certifierad vall

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund informerar om förslaget. Det gäller gårdar som inte har djur – fullt certifierade växtodlingsgårdar ska gynnas. LRF har inga siffror på vilka ersättningsnivåer som är realistiska och känner inte heller till budgetutfall. I förslaget till årsrapport finns bara en klumpsumma. Uppgifter om utfall per ersättningsform är önskvärt.

Diskussion:

Peter Einarsson, Ekologiska Lantbrukarna: Frågan är bredare och gäller generellt stödnivåer för miljöersättningen för ekologiska produktionsformer.

Rolf Eriksson, ordförande: Även denna fråga är kanske väckt lite tidigt i programperioden och vi bör avvakta tills programmet har kommit igång lite bättre. Vi får återkomma till frågan i höst på nästa möte med övervakningskommittén. Proceduren för frågor man vill ta upp på mötet bör vara att man måste formulera frågan skriftligt sex veckor innan mötet till sekretariatet. Förvaltningsmyndigheten kan sedan hjälpa till med underlaget och exempelvis hjälpa till med att ta fram eventuell statistik som behövs. Underlaget ska sedan tillsammans med övrigt material skickas ut av sekretariatet till övervakningskommittén två veckor innan mötet.

10 Information från Jordbruksdepartementet

Rolf Eriksson, ordförande, informerar om aktuella frågor.

Hälsokontrollen: Modulering (dvs. överföring av medel från den gemensamma jordbrukspolitikens pelare I till dess pelare II) finns redan. Nu föreslår kommissionen en större modulering. Förslaget är att man ökar överföringen av de stödbelopp inom pelare I som är riktigt stora. Detta följer diskussionerna i Europaparlamentet. Överföringar ska göras från 2009 och kan användas från 2010. Man föreslår att medlen används till särskilda strategiska områden: Klimatförändringar, förnyelsebar energi, vattenförvaltning och biologisk mångfald. Medlen fyller på existerande åtgärder.

I rådet är många länder negativa till förslaget. Historiska skäl ligger bakom pelare I och det är många som anser att pelare I är viktigast. Förslaget påverkar i vilket fall medelstillgången. Frankrike tar över ordförandeskapet i rådet i juli och man har ambitionen att klara av frågan före årets slut. Ett ytterligare skäl till att skynda på processen är att Europaparlamentet får medbeslutanderätt från den 1 januari 2010.

Regeringspropositioner: Under hösten kommer ett antal propositioner att läggas.

- Miljömålsproposition (miljökvalitetsmålen), Miljödepartementet – propositionen är en kartläggning av hur det ser ut.

- Havsproposition, Miljödepartementet – propositionen bygger delvis på Göran Enanders utredning. Den ska överlämnas i slutet av året.
- Arbetsklimate- och energiproposition, Miljö- och näringsdepartementet – propositionen knyter ihop klimatberedningen med klimat- och sårbarhetsutredningen.
- Forskningsproposition 2009-12, Klimatfrågan är en viktig del.
- Infrastrukturproposition med förslag till strategiska satsningar på vägar och järnvägar ligger något senare.

Landsbygdsprogrammet kan inordnas i dessa propositioner. Det är viktigt att man funderar över om pengar används på rätt sätt!

Landsbygdsstrategi: Arbete pågår med strategin som syftar till att stärka landsbygdens utvecklingskraft. Landsbygdsprogrammet ingår där som ett viktigt verktyg. Det finns fyra interdepartementala arbetsgrupper som arbetar utifrån olika perspektiv på landsbygdsutveckling. Näringsdepartementet samordnar arbetet som ska vara klart under 2008.

Regelförenklingsarbete: Detta arbete är också en angelägen sak som regeringen genomför och prioriterar. Det är viktigt att samtliga myndigheter arbetar med denna fråga.

Diskussion:

Carl-Gustaf Lundgren, Sametinget: Förutsätter att när man talar om jord- och skogsbruket även menar samenärningar och fiske.

Lars Wikström, Nutek: Landsbygdsstrategin är en av många strategier. Få myndigheter känner sig bundna av en strategi. Utomstående bryr sig inte. Frågan är då vilken styrkraft strategin kommer att ha? Det är bättre att styra myndigheterna genom myndighetsdialog och direkt genom regleringsbrev.

Jan Linder, Skogsstyrelsen: Det är lite rörigt med alla olika strategier. Den nationella strategin för landsbygdsprogrammet är en och hur förhåller den sig till den landsbygdsstrategi som man nu arbetar med? Kan den göra nytta?

Rolf Eriksson, ordförande: Den här strategin har en bredare ansats i och med att alla departement medverkar. Den är en uppföljning av bland annat landsbygdskommitténs förslag. Strategin är inte en slutprodukt, den ska ses som en plattform, en utgångspunkt.

Lotta Hedström, Jordbruksverket: Det är regeringens sätt att verka.

Lars Wikström, Nutek: Effekter är viktiga. Regleringsbrev och myndighetsdialoger är bra verktyg.

Christina Nordin ersätter Rolf Eriksson som ordförande under de sista punkterna på dagordningen.

11 Redovisning av regionala genomförandestrategier och prioriteringar för två län

Torben Ericson, länsstyrelsen i Värmlands län, berättar om Värmlands genomförandestrategi. Bl.a. informeras om förankringsarbetet med partnerskapet, om prioriteringar och om prioriterade områden.

Victoria Sjöholm-Jansson, länsstyrelsen i Norrbottens län, berättar om Norrbottens genomförandestrategi. Bl.a. informeras om förankringsarbetet, prioriteringar och om den kommande uppdateringen av strategin.

12 Information om pågående uppdatering av regionala genomförandestrategier

Roland Sten, ÖK-sekretariatet, informerar om de pågående uppdateringarna av de regionala genomförandestrategierna, se bilaga 11.

13 Hur programmet har offentliggjorts genom olika informationsinsatser

Christine Bergh, ÖK-sekretariatet, beskriver de olika informationsinsatserna som har genomförts för att offentliggöra programmet, se bilaga 12.

14 Information från kommissionen

Mathilda Åberg, EU-kommissionen, informerar om aktuella frågor.

Kommissionen har en roll i arbetet med ländernas årsrapporter. Den huvudsakliga beredningen sker efter det att dokumenten har skickats till kommissionen. På ÖK-möten är kommissionens roll bara att informera och ge råd.

Den 20-21 maj kommer man att ha en ”drive” när det gäller hälsokontrollen. Modulering kan innebära omskrivningar av nationella strategier och program. En annan process som pågår är reformeringen av LFA. Kommissionen har publicerat ett utkast och haft en offentlig konsultation. Det är viktigt att berörda ges möjligheter att lämna synpunkter på förslaget. Det förslag som kommissionen har kommit fram till har föregåtts av ett gediget arbete.

Diskussion:

Thomas Bertilsson, Lantbrukarnas Riksförbund: När börjar man prata om nästa programperiod?

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Hälsokontrollen måste komma först. En landsbygdskonferens kommer att hållas på Cypern i höst.

Christina Nordin, ordförande: I regeringskansliet börjar man redan i höst att fundera på kommande upplägg.

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: Ex post utvärderingen bör vara avstämmd först. Övervakningskommittén är tillsatt för detta program. Mer fokus har satts på uppföljning. Det måste bevisas att politikområdet levererar något. Annars blir det ingen fortsatt finansiering.

Gun Rudquist, Svenska Naturskyddsföreningen: Vad är det som gäller i fråga om konferensen på Cypern?

Mathilda Åberg, EU-kommissionen: En inbjudan kommer.

15 Övriga frågor

Inga övriga frågor tas upp.

16 Nästa möte

Övervakningskommittén beslutar att nästa möte ska hållas den 10 november 2008. Mötet kommer att hållas i närheten av Stockholm.

17 Mötets avslutande

Ordföranden förklarar mötet avslutat och tackar samtliga närvarande för deras deltagande.

Rolf Eriksson
Ordförande

Thérèse Ljungquist
Övervakningskommitténs sekretariat

Justeras:

Birger Svanström

Ann-Kristin Ekman